

Науково-практична конференція «ГЕНОЦИД РОМІВ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ: вивчення, викладання, комеморація»

*Національний музей історії України у Другій світовій війні. Меморіальний комплекс
4 жовтня 2016 р.
м. Київ, вул. Лаврська, 27*

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Михайло Тяглий, голова *Оргкомітету*, науковий співробітник Українського центру вивчення історії Голокосту, відповідальний редактор наукового часопису «Голокост і сучасність. Студії в Україні і світі», м. Київ, Україна

Наталія Зіневич, к.і.н., с.н.с., Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України, м. Київ, Україна

Володимир Сімперович, к.і.н., вчений секретар Національного музею історії України у Другій світовій війні, м. Київ, Україна

Володимир Тилищак, к.і.н., заступник Голови Українського інституту національної пам'яті, м. Київ, Україна

Ольга Жмурко, керівник Ромської програмної ініціативи, Міжнародний фонд «Відродження», м. Київ, Україна

ПРОГРАМА

Регламент виступу – 10 хв.

9.30 – 10.00 **Реєстрація учасників. Ранкова кава**

10.00 – 10.30 **Відкриття:**

Анатолій Подольський, к.і.н., Український центр вивчення історії Голокосту

Володимир В'ятрович, к.і.н., Український інститут національної пам'яті

Євген Бистрицький, д.ф.н., Міжнародний фонд «Відродження»

Георгій Папакін, д.і.н., Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України

Іван Ковальчук, заслужений працівник культури України, Національний музей історії України у Другій світовій війні

10.30 – 11.00 **Вступна доповідь**

Михайло Тяглий (Київ, Україна)

Геноцид ромів України: стан вивченості проблематики та її відображення в суспільному просторі

11.00 – 12.30 **Сесія І. Німецька та румунська політика щодо ромів: історико-дослідницькі аспекти. Джерельна база.**

Модератор: к.і.н. Тетяна Пастушенко (Київ, Україна)

Доповіді:

Олександр Беліков, к.і.н. (Вінниця-Донецьк, Україна)

Роми у радянській Україні міжвоєнної доби (1920-і–1930-і рр.)

Наталія Зіневич, к.і.н. (Київ, Україна)

Нацистський геноцид ромів в спогадах ромських жінок України: джерелознавчий потенціал усних наративів

Олена Козакова (Запоріжжя, Україна)

Дослідження проблеми геноциду українських ромів у закордонній історіографії

Ірина Моторна, к.і.н. (Одеса, Україна)

Депортація румунських ромів у Трансністрію (1942–1944 рр.): реконструкція подій, увічнення пам'яті, перспективи дослідження

Ион Думиника, к.і.н. (Кишинів, Молдова)

Фрагментарная «детская память» в воспоминаниях пожилых свидетелей об насильственной депортации бессарабских ромов в Транснистрию (1942-1944)

Тетяна Сторожко (Київ, Україна)

Побут ромів України в період нацистської окупації у дитячих спогадах

Диспутант: д.і.н., проф. Олександр Лисенко (Київ, Україна)

Питання, відповіді, обговорення

12.30 – 13.00

Перерва на каву

Ознайомлення з виставкою «Смертельний шлях» (до 75-ї річниці трагедії Бабиного Яру)

13.00 – 14.30

Сесія II. Геноцид ромів України в освітньому просторі: формальні та неформальні освітні практики та їхня ефективність

Модератор: Олександр Войтенко (Гадяч, Україна)

Доповіді:

Анна Ленчовська (Київ, Україна)

Відеосвідчення Фонд Шоа університету Південної Каліфорнії як джерело до вивчення та викладання історії ромів України у період 1941–1944 рр.

Наталія Голосова (Львів, Україна)

Від ромофобії до міжкультурного діалогу, як складової виховання толерантності та взаєморозуміння

Олег Охредько (Бердянськ, Україна)

Використання відеосвідчень у викладанні історії ромів у школі

Іраїда Майданець (с. Жидичин, Волинська обл.)

Запис свідчень ромів, які пережили геноцид, та неромських свідків, та використання їх у просвітницькій роботі

Виступають також учителі історії та суспільних дисциплін, які брали участь у проекті УЦВІГ «Геноцид ромів (циган) в добу окупації України (1941-1944): дослідження, викладання, увічнення пам'яті» (2014-2016) та інших освітніх проектах:

- Лора Білоус (Скадовск, Херсонська обл., Україна)
- Олена Більченко (Братськ, Миколаївська обл., Україна)
- Геннадій Коваль (Новосафронівка, Миколаївська обл., Україна)
- Лариса Коломієць (Черкаси, Україна)
- Ніна Макарова (Дружківка, Донецька обл., Україна)
- Євген Мороз (Миколаїв, Україна)
- Світлана Посмітна (Полтава, Україна)

Диспутант: Михайло Тяглий (Київ, Україна)

Питання, відповіді, обговорення

14.30 – 15.00 **Перерва на каву**
Ознайомлення з виставкою «Смертельний шлях» (до 75-ї річниці трагедії Бабиного Яру)

15.00 – 17.00 **Сесія III. Геноцид ромів в історичній пам'яті спільноти, суспільства та держави**

Модератор: к.і.н. Наталія Зіневич (Київ, Україна)

Доповіді:

Петро Долганов (Рівне, Україна)

Commemoration (відзначення / святкування / поминання): офіційний дискурс вшанування пам'яті жертв геноциду ромів в Україні

Ольга Жмурко (Київ, Україна)

Ініціативи Міжнародного фонду «Відродження» з підтримки заходів з увічнення пам'яті жертв геноциду ромів: зміст та напрями діяльності

Олександр Пастернак (Київ, Україна)

Геноцид ромів в історичній пам'яті європейської спільноти (нотатки з освітнього семінару у Польщі)

Альона Казанська (Чернігів-Київ, Україна)

Роль ромських молодих активістів у формуванні та збереженні історичної пам'яті

Оксана Янковенко (Київ, Україна)

Геноцид ромів: фондово-джерельний контент та особливості експозиційної презентації

Орхан Галюш (Амстердам, Нідерланди)

Ромські ЗМІ у Європі та їхня роль у поширенні пам'яті про геноцид ромів

Володимир Золотаренко, Артур Золотаренко (Київ, Україна)

Монумент «Ромський віз»: від громадської ініціативи до державної справи

Володимир Боштан, Володимир Кондур (Одеса, Україна)

Пам'ять в міському просторі: проект ромського скверу в Одесі

Ігор Крикунов (Київ, Україна)

Тема нацистського геноциду циган в мистецьких проектах театру «Романс»

Володимир Бамбула (Золотоноша, Україна)

Увічнення пам'яті жертв геноциду ромів у Черкаській області

Диспутант: д.п.н., проф. Максим Гон (Рівне, Україна)

17.00 – 17.15 **Перерва**

17.15 – 18.30 **Круглий стіл. Сучасне сприйняття трагедії ромів України в роки Другої світової війни. Роль держави та громадянського суспільства у вивченні та увічненні пам'яті загиблих у роки геноциду.** (Регламент виступу – 5 хв.). Розгляд та затвердження проекту резолюції конференції.

Ведучі: Олександр Войтенко, Орхан Галюш, Максим Гон, Ольга Жмурко, Микола Ільїн, Наталія Зіневич, Ігор Крикунов, Раїса Набаранчук, Любов Легасова, Володимир Сімперович, Михайло Тяглий

19.00 **Вечеря та неформальне спілкування**